

ØNSKE OM DIALOG: FREMTIDEN FOR DE SMÅ CIVILSAMFUNDSORGANISATIONER

Vi er en række mindre og mellemstore civilsamfundsorganisationer, som med dette dialogoplæg ønsker at indgå i en konstruktiv dialog med CISU om fremtiden for de små og mellemstore civilsamfundsorganisationer i de forskellige puljer. Det er vores forventning, at vi i fællesskab kan finde konkrete løsninger og skabe positiv forandring til gavn for såvel danske organisationer som vores partnere i Syd. Det skal bemærkes, at dette oplæg formodentligt ikke er repræsentativt for alle organisationer i CISU-regi, men det er repræsentativt for mange, mindre og mellemstore, men fagligt velfunderede organisationer. Der findes organisationer, som trives fint på frivilligt arbejde. Det kan f.eks. være organisationer drevet af f.eks. pensionister, eller som har lønmidler til sekretariater fra andre kilder. Det er imidlertid ikke muligt for alle, og det er vilkårene for disse organisationer, vi her ønsker at gøre opmærksom på. Vi skal også gøre opmærksom på, at ikke alle CISUs medlemmer er blevet kontaktede i forbindelse med udarbejdelsen af oplægget, og der er derfor sandsynligt, at flere ville kunne tilslutte sig dette.

Underskriverne på denne erklæring står alle overfor de samme udfordringer, som centrerer om manglende finansiering af især lønmidler. Det har alvorlige konsekvenser, ikke kun for kvaliteten af projekterne, men også for de vilkår, vi kan tilbyde vores ansatte. Her er det jo er veldokumenteret, at arbejdsmiljøet i NGO'erne er karakteriseret af høj usikkerhed i ansættelsen, ringe arbejdsvilkår, dårlig løn og højt arbejdstempo.¹

I det følgende vil vi uddybe, hvorledes arbejdsvilkårene og det store fokus på frivillighed sætter os under pres, hvordan arbejdet med skrøbelige organisationer i Syd vanskeliggøres, ligesom CISUs retningslinjer og procedurer udgør en stor arbejdsbyrde.

Lønmidler og frivillighed

Vi er alle enige om, at frivilligheden er en stærk komponent i civilsamfundet. Mobiliseringen og engagementet af frivillige er med til at gøre dansk udviklingsbistand nærværende og vedkommende for danskerne, men frivilligheden kan ikke stå alene i vores organisationer, selvom mange frivillige besidder stærke kompetencer. Der er brug for struktureret facilitering og vejledning for at skabe gode og stærke resultater – og for at få frivillige til at være trygge i opgaven. Det kan være at skabe gode rammer for fællesskabet, kvalitetssikre arbejdet, vejlede og rådgive samt øge de frivilliges kompetencer inden for udviklingsarbejdet. Det kræver tid og struktur, som koster penge.

Her oplever vi, at vi ofte står over for udfordringer i CISUs puljer, hvor der ikke er lønmidler til den slags. Det betyder, at deltidsansatte ofte arbejder fuldtid i organisationerne for at få enderne til at mødes, idet der skal fundraises lønmidler af andre kanaler for at facilitere frivillige i CISU-puljerne. Realiteten er, at dette oftest ikke er muligt i et funding-miljø, hvor meget få donorer ønsker, at netop deres penge skal gå til dette nødvendige arbejde, samtidig med at de forventer arbejdet bliver gjort – ligesom CISU også gør. Det er ikke holdbart i længden, hverken for os eller for partnerskaberne og målgrupperne i Syd.

Derfor er vores indstilling: Der skal sikres rimelige lønmidler til facilitering af CISU-bevillinger for små og mellemstore organisationer, som baserer meget af deres arbejde på frivillige og aktivister. Vi vil meget gerne understøtte frivillighed, men det skal være på rimelige vilkår. Det er ikke organisationernes ansatte, som skal arbejde frivilligt. Det er de ansatte, som skal levere den faglige ydelse, som bl.a. består i kvalitetssikring og støtte til de frivillige. På den måde skaber vi sammen fagligt forsvarlige og økonomisk bæredygtige projekter.

Vores oplæg til debat med CISU: Hvordan kan CISUs puljer understøtte frivilligheden og det folkelige engagement, uden at organisationerne sættes under for stort pres?

Faglighed, retningslinjer og procedurer

¹ <https://www.altinget.dk/artikel/organisationer-bryder-i-stor-stil-arbejdsmiljoeloven>
<https://www.altinget.dk/civilsamfundetsvidenscenter/artikel/ansatte-fortæller-om-daarligt-arbejdsmiljo-i-ngo-branchen>

Vi oplever, at CISUs ansøgnings- og procedurekrav bliver stadig højere og mere komplekse. Det er også med til at sætte frivilligheden under pres. Særligt i forhold til mangfoldigheden i frivilligheden. Det er også stik imod de politiske udmeldinger ved den seneste omlægning af civilsamfundsstøtten i 2017, hvor et af formålene var at styrke mangfoldigheden og den folkelige forankring, bl.a. ved at afbureaukratisere regler og procedurer.

Kompleksiteten betyder også, at der i fundraisings-processen, allerede inden en eventuel bevilling bliver givet, er brugt mange frivillige timer – ligesom der under implementeringen bliver brugt langt flere timer, end der er lønmidler til. Det er en alvorlig udfordring for os, fordi det igen betyder, at der skal fundraises lønmidler ad andre kanaler for at implementere CISU bevillinger, hvad bliver sværere og sværere. Vi oplever, at den faglige indsats fokuseres på procedurer frem for at sikre de størst mulige udviklingsresultater i Syd. Dette ligger ud over den øvrige frivillige deltagelse, som også forventes i kursusdeltagelse, rådgivninger, seminarer og evalueringer. Udfordringen er særlig akut for os små og mellemstore organisationer. Mange af de større organisationer har andre platforme, hvor de kan hente løn- og driftsmidler, såsom finanslovsmidler, rammeaftaler, strategiske partnerskaber, ligesom de har større mulighed, synlighed og platforme. Samtidig er bevillingernes størrelse – og dermed også mulighed for at finansiere lønninger – også med til at skævvride puljerne til fordel for de større organisationer. Det er forstemmende, at man først får 'frie' midler, når man kommer op over 'Udviklingsindsatsniveau'. Vi vil understrege, at vi som små organisationer er billige i drift. Udgangspunktet må være, at CISU finansierer egne bevillinger og er med til at understøtte mangfoldigheden af danske civilsamfundsorganisationer. Lige nu er der flere i denne gruppe underskrivere, som frygter for deres overlevelse.

Vores oplæg til debat på dette område er: Hvordan kan vi sammen forbedre puljerne således, at organisationerne sikres de nødvendige lønmidler? Hvordan kan vi sikre, at procedurer og retningslinjer tilpasses og afbureaukratiseres, så de står mål med bevillingernes størrelse og organisationernes ressourcer?

Understøttelse og kapacitetsopbygning af civilsamfundet i Syd

Små danske organisationer har ofte små partnere i Syd. Opbygningen af disse partners kapacitet er væsentlig for at fremme vores fælles mål om et levende og stærkt civilsamfund i Syd. Dette arbejde er fantastisk givende, men også utrolig tidskrævende. Små partnere er ofte ildsjæle, som gerne går den ekstra mil for at fremme sagen, men de kan ikke forventes at implementere projekter uden betydelig støtte. Til gengæld er den kapacitetsopbygning, som vores professionelle input, kombineret med den tillid et nært samarbejde giver, den mest bæredygtige støtte, de kan få. Desværre betyder de meget begrænsede lønmidler, at professionel støtte og rådgivning enten må begrænses eller udføres i frivilligt regi. Det medfører en betydelig sårbarhed for kvaliteten i udviklingsprojekterne.

Vi ser også konsekvensen i partnerskabsarbejdet i Syd. Danmark har en målsætning om at hjælpe de svageste bl.a. ud fra princippet 'leave no one behind', ikke mindst i Afrika. Vi har eksempler blandt denne gruppe organisationer, som overvejer at vælge Afrika fra, eller presses til at vælge 'stærkere' partnere - med alvorlige konsekvenser. Mange af de små og skrøbelige organisationer i Syd, arbejder netop der, hvor de allermest udsatte befolkningsgrupper er. Konsekvensen er, at vi netop ikke når dem, vi med vores udviklingspolitik ønsker at nå.

Vores oplæg til debat på området er således: Hvordan kan vi sammen med CISU sikre, at der er tid og overskud (og dermed lønmidler) til at støtte og styrke de små græsrodsorganisationer i Syd?

Det er vores indstilling, at CISU arbejder for, at de mindre/mellemstore men fagligt stærke organisationer har en fair platform i CISU-regi, hvor CISU ser det som en opgave at understøtte mangfoldigheden – også når det kommer til en fair fordeling af lønmidler til de helt nødvendige faglige ydelser, vi leverer især i partnerskabsarbejdet.

Konklusion

Vi vil meget gerne i dialog med CISU om forbedringer af CISUs puljer, retningslinjer og krav, så vi i fællesskab kan sikre forandringer, der understøtter de små og mellemstore organisationers afgørende betydning for dansk udviklingspolitik og partnerskaber i Syd. Vi ønsker et CISU, som forstår vores udfordringer og kæmper for vores sag. Det er vores forventning som medlemmer. Vi håber, at vi på baggrund af denne erklæring kan igangsætte en konstruktiv og resultatorienteret dialog.

På vegne af:

100% for Børnene

4FairLife

ADDA

Aktion Børnehjælp

Crossing Borders

Danner

Dansk Vietnamesisk Forening

GAME

IGF - Danmark

IMCC (International Medical Cooperation Committee)

IUG (Ingeniører uden Grænser)

Fair Trade Danmark

KULU (Kvindernes U-landsudvalg)

Kvinderådet

Periamma / Ggaba - Support Disabled Children

Skoleliv i Nepal

TUG (Tandsundhed uden Grænser)

Ubumi Prisons Initiative

Ulandsforeningen Svalerne